

ДОСЛІДНИЦЬКА СЛУЖБА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

**Путівник рішень Суду ЄС (Євродайджест),
прийнятих у травні 2026 року***

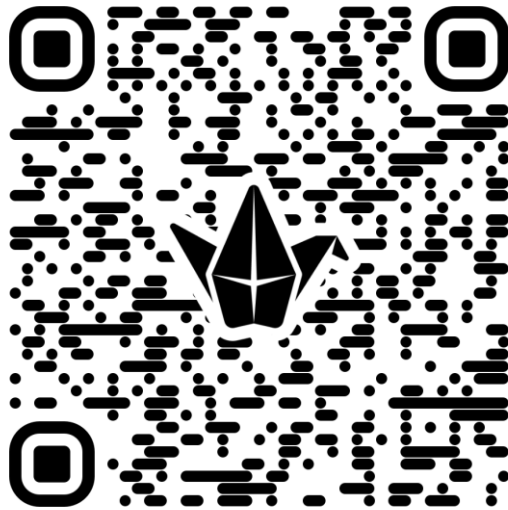
Путівник містить огляди рішень Суду ЄС, прийнятих у травні 2026 року, які тлумачать окремі положення актів права ЄС.

Рішення Суду ЄС розглядаються як прецеденти та є частиною *acquis* ЄС. Окремі рішення Суду ЄС містять роз'яснення (тлумачення) щодо правильного розуміння та застосування актів права ЄС й установчих договорів Європейського Союзу. Ці рішення є важливими в контексті імплементації положень права ЄС у національне законодавство.

Вивчення рішень Суду ЄС та інших інтерпретаційних документів ЄС щодо імплементації відповідних актів права ЄС є складником аналізу відповідності зобов'язанням держави у сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:

<https://padlet.com/rservvru/2026-wgbkij5l2tg3pg1w>

ЗМІСТ

Захист довкілля, прав споживачів та здоров'я	4
Простір свободи, безпеки та правосуддя	8
Соціальна політика.....	11
Оподаткування	12
Конкуренція.....	14

Захист довкілля, прав споживачів та здоров'я

Рішення Суду від 13 травня 2026 року (Справа C-286/25, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267ДФЄС Високого суду м. Дьор (Угорщина))¹.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення принципу відповідальності держави-члена за шкоду, завдану приватним особам унаслідок порушення права ЄС. Зокрема, перед Судом ЄС постало питання щодо відповідності праву Союзу національних (угорських) норм, які обмежують розмір фінансової компенсації за протиправне скасування права користування майном лише ринковою вартістю цього майна на момент скасування, без урахування повної компенсації завданої шкоди, зокрема упущеної вигоди.

Спір виник у межах позову, поданого компанією BRANDL Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. проти Міністерства сільського господарства Угорщини. Позивач обґрунтовував свої вимоги тим, що внаслідок ухвалення Угорщиною законодавства, яким було скасовано його право користування сільськогосподарськими землями, йому було завдано значних збитків. Попри те, що згодом це скасування було визнано Судом ЄС таким, що суперечить статті 63 Договору про функціонування ЄС (далі – ДФЄС), яка закріплює принцип вільного руху капіталу в межах внутрішнього ринку, та статті 17 Хартії основоположних прав ЄС (далі – Хартії), яка гарантує право власності, включно із правом користування, яке було поновлено, позивач наполягав на отриманні повної компенсації. Він стверджував, що компенсація, розрахована виключно на основі ринкової вартості майна на момент скасування права користування, є недостатньою, оскільки не покриває реальних збитків та упущеної вигоди, яких компанія зазнала за весь період позбавлення можливості користуватися своїм майном.

Високий суд м. Дьор (Угорщина) призупинив провадження у справі та звернувся до Суду ЄС із такими питаннями для ухвалення попереднього рішення:

- чи узгоджується зі статтею 63 ДФЄС та статтею 17 Хартії національне законодавство, яке при поновленні протиправно скасованого права користування передбачає фінансову компенсацію, що обчислюється без урахування зростання ринкової вартості майна за період, протягом якого особа була позбавлена цього права;

- чи відповідає така компенсація, яка не враховує значного збільшення ринкової вартості майна за роки позбавлення права користування ним, концепції «справедливої компенсації» в розумінні статті 17 Хартії та практики Суду ЄС (зокрема, рішення у справі C-235/17).

---

¹ Judgment of the Court (Third Chamber) of 13 May 2026 (Case C-286/25, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Győr High Court, Hungary). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62025CJ0286>

Висновки Суду. Суд ЄС постановив, що відшкодування за порушення права користування майном (сільськогосподарськими землями) має бути належним і забезпечувати повне поновлення прав приватних осіб. Отже, національне законодавство, яке обмежує компенсацію за позбавлення права користування майном лише його ринковою вартістю на момент виключення цих прав із земельного реєстру, суперечить праву ЄС.

Рішення Суду від 21 травня 2026 року (Справа С-604/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Державної ради Грецької Республіки)².

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 85с(1) та (2) Директиви 2001/83/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 6 листопада 2001 року про Кодекс Співтовариства щодо лікарських засобів призначених для застосування людиною (ОJ 2001 L 311, с. 67), зі змінами, внесеними Директивою 2011/62/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 8 червня 2011 року (ОJ 2011 L 174, с. 74) («Директива 2001/83»). Клопотання подано в межах провадження між Farmakeio YZ & Sia OE, компанією, зареєстрованою в Греції, та Ypourgos Anartyxis kai Ependyseon (Міністр розвитку та інвестицій Греції) і Ypourgos Ygeias (Міністр охорони здоров'я Греції) щодо позову про скасування рішення міністерства, яким визначено категорії лікарських засобів, що можуть продаватися населенню дистанційно сертифікованими онлайн-аптеками.

Державна рада призупинила провадження у справі для попереднього вирішення таких питань:

- чи слід тлумачити статтю 85с(1) Директиви 2001/83 як таку, що перешкоджає національному положенню, відповідно до якого дозволяється дистанційний продаж населенню онлайн-аптеками не всіх безрецептурних лікарських засобів, а лише певної їх підкатегорії;

- чи дозволяє стаття 85с(2) Директиви 2001/83 національному законодавцю забороняти дистанційний продаж населенню онлайн-аптеками безрецептурних лікарських засобів із міркувань охорони здоров'я населення;

- у разі ствердної відповіді на друге питання – чи можуть підстави, на які посилаються у цій справі уряд Греції та Всегрецька фармацевтична асоціація для обґрунтування обмеження (зокрема боротьба з надмірним застосуванням лікарських засобів та обігом підроблених або невідповідних препаратів), вважатися підставами захисту громадського здоров'я у значенні статті 85с(2) Директиви 2001/83;

- у разі ствердної відповіді на третє питання – чи повинен національний суд переглянути пропорційність обмежувального заходу шляхом проведення

---

² Judgment of the Court (Fifth Chamber) of 21 May 2026 (Case C-604/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Symvoulío tis Epikrateias (Council of State, Greece)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0604>

негативного скринінгу, тобто оцінити лише те, чи є обмеження явно недоречним або явно непотрібним, чи, навпаки, суд повинен провести позитивний скринінг, тобто оцінити, чи є обмеження доречним і суворо необхідним для захисту громадського здоров'я.

Висновки Суду. У відповідь на перше та друге питання Суд зазначив, що статтю 85с(1) та (2) Директиви 2001/83 слід тлумачити як таку, що перешкоджає національному законодавству, яке з міркувань охорони здоров'я забороняє дистанційний продаж населенню безрецептурних лікарських засобів через онлайн-аптеки, за винятком певної їх підкатегорії, що реалізується з використанням послуг інформаційного суспільства.

З огляду на таку відповідь на перше та друге питання, Суд дійшов висновку, що немає потреби відповідати на третє та четверте питання.

Рішення Суду від 13 травня 2026 року (Справа С-483/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Касаційного суду Бельгії)³.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 4(2) Регламенту (ЄС) 852/2004 Європейського Парламенту і Ради від 29 квітня 2004 року про гігієну харчових продуктів (ОJ 2004 L 139, с. 1, та виправлення ОJ 2004 L 226, с. 3), а також положень Додатка II, зокрема пункту 2(с) Розділу I, пункту 1(а) Розділу V та пунктів 2–4 Розділу IX, цього Регламенту. Клопотання подано в межах кримінального провадження, порушеного проти оператора харчового бізнесу Aldi SA, якого переслідують за низку кримінальних правопорушень та порушення Регламенту (ЄС) 852/2004.

Касаційний суд вирішив призупинити провадження у справі для попереднього вирішення таких питань:

- чи несуть відповідальність оператори харчового бізнесу (оптової та роздрібної торгівлі) відповідно до статті 4(2) Регламенту (ЄС) 852/2004 та положень Додатка II до нього, зокрема пункту 2(с) Розділу I, пункту 1(а) Розділу V та пунктів 2–4 Розділу IX, у разі виявлення посліду та слідів шкідників у магазинах і на складах, і чи становить це порушення Регламенту (ЄС) 852/2004; водночас можливими винятками можуть бути форс-мажор, певні зовнішні причини або об'єктивно неминуча помилка;

- чи зобов'язані оператори харчового бізнесу вживати належних заходів (докладати всіх можливих зусиль) для боротьби зі шкідниками й виявлення національним адміністративним органом посліду та слідів шкідників у магазинах і на складах недостатнім саме по собі для встановлення порушення Регламенту (ЄС) 852/2004 з боку операторів харчового бізнесу.

---

³ Judgment of the Court (Third Chamber) of 13 May 2026 (Case C-483/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Cour de cassation (Court of Cassation, Belgium)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0483>

Висновки Суду. У відповідь на поставлені питання Суд зазначив, що положення Додатка II, зокрема пункт 1(a) Розділу V, а також пункти 2 і 3 Розділу IX, до Регламенту 852/2004 слід тлумачити так, що виявлення компетентним органом слідів та посліду шкідників у магазинах і на складах харчового підприємства є достатнім для встановлення порушення зобов'язань, покладених на оператора харчового підприємства, який контролює це підприємство, відповідно до зазначених положень, без необхідності додатково доводити, що оператор не вжив усіх доступних заходів для запобігання наявності шкідників. Пункт 4 Розділу IX Додатка II до Регламенту (ЄС) 852/2004 слід тлумачити так, що неодноразове виявлення компетентним органом таких слідів та посліду шкідників є достатнім для висновку про те, що оператор не запровадив належних процедур для боротьби з такими шкідниками. Пункт 2(c) Розділу I Додатка II до Регламенту 852/2004 слід тлумачити так, що для встановлення порушення необхідно довести, що характеристики приміщень підприємства харчової промисловості не дозволяють забезпечити належну гігієнічну практику.

Простір свободи, безпеки та правосуддя

Рішення Суду від 7 травня 2026 року (Справа С-747/22, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС районного суду м. Бергамо (Італія))⁴.

Предмет справи. Рішення Суду стосується тлумачення статей 26 і 29 Директиви 2011/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 року про стандарти кваліфікації громадян третіх країн або осіб без громадянства як таких, що отримують міжнародний захист, про єдиний статус біженців або осіб, які мають право на додатковий захист, а також про зміст наданого захисту.

На розгляд Суду було винесено такі питання:

- чи охоплюється поняття «громадянський дохід» сферою дії Директиви 2011/95/ЄС;

- чи можуть держави-члени вимагати від осіб зі статусом додаткового захисту проживати на території держави-члена протягом щонайменше 10 років;

- чи становить така вимога непряму дискримінацію;

- чи може така вимога бути обґрунтована цілями інтеграції або фінансовими міркуваннями;

- чи суперечать статті 26 і 29 Директиви 2011/95/ЄС законодавству держави-члена, яке ставить отримання допомоги, спрямованої на боротьбу з бідністю та підтримку працевлаштування, в залежність від проживання на території цієї держави щонайменше 10 років, із яких останні два роки мають бути безперервними, якщо така вимога застосовується до осіб, які мають статус додаткового захисту.

Висновки Суду. Італійський «громадянський дохід» має комплексний характер і є заходом соціальної допомоги, спрямованим на боротьбу з бідністю та соціальною ізоляцією, а тому на нього поширюються стаття 29 Директиви 2011/95/ЄС (соціальна допомога) та стаття 26 цієї Директиви (доступ до працевлаштування). Особи, які користуються статусом додаткового захисту, повинні мати доступ до соціальної допомоги та заходів сприяння працевлаштуванню на тих самих умовах, що й громадяни держави-члена, яка надала такий захист. Відтак вимога щодо проживання на території цієї держави протягом щонайменше 10 років становить непряму дискримінацію за ознакою громадянства. Крім того, фінансові та адміністративні міркування не можуть виправдовувати обмеження прав бенефіціарів міжнародного захисту, оскільки держави-члени не можуть запроваджувати додаткові умови реалізації прав, не передбачені Директивою 2011/95/ЄС.

---

⁴ Judgment of the Court (Grand Chamber) of 7 May 2026 (Case C-747/22, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Tribunale ordinario di Bergamo (District Court, Bergamo, Italy)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:62022CJ0747>

У підсумку Суд ЄС зазначив, що статті 26 та 29 Директиви 2011/95/ЄС перешкоджають застосуванню національного законодавства, яке вимагає від осіб зі статусом додаткового захисту проживати в державі-члені щонайменше 10 років, із яких останні два роки мають бути безперервними як умову отримання допомоги, спрямованої на боротьбу з бідністю, соціальну інтеграцію та сприяння працевлаштуванню.

Рішення Суду від 13 травня 2026 року (Справа C-877/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Державної ради Нідерландів)⁵.

Предмет справи. Рішення Суду стосується тлумачення статей 6, 8 та 9 Директиви 2008/115/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про спільні стандарти та процедури в державах-членах щодо повернення громадян третіх країн, які незаконно перебувають на їхній території.

На розгляд Суду було винесено такі питання:

1) чи перешкоджають статті 6, 8 і 9 Директиви 2008/115/ЄС прийняттю рішення про повернення громадянина третьої країни, який відбуває покарання у виді позбавлення волі або довічного позбавлення волі;

2) чи зобов'язана держава-член надати такому громадянину третьої країни автономний дозвіл на проживання або інший документ, що легалізує його перебування на час відбування покарання;

3) чи допускає стаття 6 (1) Директиви 2008/115/ЄС проведення окремого оцінювання пропорційності та індивідуальних обставин справи поза межами винятків, прямо передбачених статтею 6 (2)–(5) цієї Директиви, а також гарантій, закріплених у статті 5.

Висновки Суду.

1. *Щодо першого та третього питання:* Суд ЄС зазначав, що статті 6, 8 та 9 Директиви не перешкоджають ухваленню рішення про повернення громадянина третьої країни, навіть якщо через відбування тривалого або довічного покарання його фактичне видворення є неможливим протягом багатьох років. Відсутність можливості негайного виконання такого рішення не звільняє державу-член від обов'язку ухвалити рішення про повернення особи, яка незаконно перебуває на її території. Водночас фактичне видворення може бути відкладене до завершення відбування покарання. Принцип пропорційності має враховуватися, однак сам по собі не перешкоджає ухваленню такого рішення. Суд наголосив, що дотримання цього принципу забезпечується шляхом врахування гарантій, передбачених статтею 5 Директиви, зокрема найкращих інтересів дитини, права на сімейне життя, стану здоров'я та принципу невидворення, а також через можливість повторного оцінювання обставин справи перед фактичним видворенням.

---

⁵ Judgment of the Court (Third Chamber) of 13 May 2026 (Case C-877/24, *Shamsi*, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Raad van State (Council of State, Netherlands)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0877>

2. *Щодо другого питання:* Суд ЄС зазначив, що Директива 2008/115/ЄС не містить вимоги щодо надання дозволу на проживання громадянину третьої країни лише тому, що він відбуває довгострокове або довічне покарання, а його повернення тимчасово є неможливим. Отже, питання надання такого дозволу належить до сфери національного законодавства та дискреційних повноважень держави-члена.

У підсумку Суд ЄС зазначив, що статті 6, 8 та 9 Директиви 2008/115/ЄС не перешкоджають ухваленню рішення про повернення громадянина третьої країни, який незаконно перебуває на території держави-члена, навіть якщо через відбування довгострокового або довічного покарання його фактичне видворення є неможливим протягом тривалого часу.

Соціальна політика

Рішення Суду від 21 травня 2026 року (Справа С-717/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЕС Верховного адміністративного суду Словацької Республіки)⁶.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 51(1) Регламенту (ЄС) 883/2004 Європейського Парламенту і Ради від 29 квітня 2004 року про координацію систем соціального забезпечення (ОJ 2004 L 166, с. 1; виправлення ОJ 2004 L 200, с. 1) (далі – Регламент 883/2004) та подано в межах провадження між VD та Sociálna poisťovňa, ústredie (Фонд соціального страхування, Центральне управління, Словаччина) щодо відхилення останнім заяви VD про призначення пенсії за віком із 55 років у зв'язку з виконанням ним роботи підземного шахтаря.

Верховний адміністративний суд вирішив призупинити провадження у справі та звернутися до Суду ЄС із такими питаннями:

- чи слід тлумачити статтю 51(1) Регламенту 883/2004 як таку, що застосовується до пенсії за віком, рішення про призначення якої було прийнято компетентною установою держави-члена, лише за умови, що законодавство цієї держави передбачає «спеціальну схему» для найманих працівників або самозайнятих осіб;

- якщо так, то що характеризує таку «спеціальну схему» (зокрема, чи має значення, що вона адмініструється окремою установою, фінансується окремо або призначена лише для певної категорії найманих працівників або самозайнятих осіб);

- чи слід тлумачити статтю 51(1) Регламенту 883/2004 як таку, що застосовується також у разі, коли законодавство цієї держави-члена не передбачає «спеціальної схеми», а лише надає певній категорії осіб, які мають страхові періоди виключно в межах певної професійної діяльності (наприклад, підземним шахтарям), право на призначення пенсії за віком на підставі таких періодів за більш вигідних умов, ніж для інших найманих працівників або самозайнятих осіб.

Висновки Суду. У відповідь на поставлені питання Суд зазначив, що статтю 51(1) Регламенту 883/2004 слід тлумачити так, що передбачений нею спеціальний механізм сумування страхових періодів застосовується, якщо держава-член, уповноважена призначати пенсію за вислугу років, створила спеціальну схему соціального забезпечення, яка формально відрізняється від загальної схеми та призначена для окремих професій або видів діяльності. Цей механізм також застосовується, якщо держава-член, не створивши такої спеціальної схеми, зберігає для визначеної категорії осіб більш сприятливі умови призначення такої пенсії.

---

⁶ Judgment of the Court (First Chamber) of 21 May 2026 (Case C-717/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Supreme Administrative Court of the Slovak Republic)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0717>

Оподаткування

Рішення Суду від 12 травня 2026 року (Справа С-797/23, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267ДФЄС Регіонального адміністративного суду Лаціо (Італія))⁷.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 15 Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/790 від 17 квітня 2019 року про авторське право і суміжні права на Єдиному цифровому ринку та про внесення змін до директив 96/9/ЄС і 2001/29/ЄС (далі – Директива (ЄС) 2019/790), а також статей 11, 16, 17 і 52 Хартії основоположних прав Європейського Союзу (далі – Хартія). Зокрема, Суду ЄС належало визначити межі повноважень держав-членів під час регулювання механізмів виплати справедливої компенсації медіа видавцям за онлайн-використання їхнього контенту постачальниками послуг інформаційного суспільства (зокрема, інформаційними агенствами або сервісами моніторингу медіа), а також з'ясувати, чи відповідає праву ЄС наділення національного адміністративного органу повноваженнями втручатися в комерційні переговори та визначати розмір такої компенсації.

Спір виник у межах позову, поданого компанією Meta Platforms Ireland Limited проти італійського адміністративного органу – Управління з регулювання у сфері інформації Італії (Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni, далі – Управління AGCOM). Позивач стверджував, що національні норми, які покладають на постачальників послуг інформаційного суспільства відповідні зобов'язання, надмірно та непропорційно обмежують свободу підприємницької діяльності, гарантовану статтею 16 Хартії, а також порушують принцип вільної конкуренції, закріплений у статті 109 Договору про функціонування Європейського Союзу. Зокрема, Meta стверджувала, що надання Управлінню AGCOM повноважень в односторонньому порядку визначати розмір справедливої компенсації за відсутності згоди між сторонами позбавляє суб'єктів господарювання права на вільні комерційні переговори, порушує справедливий баланс інтересів і виходить за межі повноважень, передбачених статтею 15 Директиви (ЄС) 2019/790.

Регіональний адміністративний суд Лаціо призупинив провадження у справі та звернувся до Суду ЄС із такими питаннями для ухвалення попереднього рішення:

- чи суперечить стаття 15 Директиви (ЄС) 2019/790 національному законодавству, яке, на додаток до виключних прав видавців медіаконтенту, зобов'язує постачальників послуг інформаційного суспільства виплачувати видавцям медіаконтенту справедливу компенсацію, вступати з ними в переговори,

---

⁷ Judgment of the Court (Grand Chamber) of 12 May 2026 (Case C-797/23, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Regional Administrative Court, Lazio, Italy). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62023CJ0797>

розкривати визначену інформацію та не обмежувати видимість такого контенту в результатах пошуку, а також надає Управлінню AGCOM повноваження визначати критерії й остаточний розмір такої компенсації за відсутності згоди сторін, а також здійснювати наглядові, санкційні й арбітражні функції;

- чи сумісний зі статтею 15 Директиви (ЄС) 2019/790 встановлений національним законодавством обов'язок постачальників послуг інформаційного суспільства розкривати інформацію, визначену Управлінням AGCOM, під загрозою застосування адміністративних стягнень;

- чи суперечать гарантованим правом ЄС принципам свободи підприємницької діяльності, вільної конкуренції та пропорційності положення національного законодавства, які запроваджують додаткові права видавців медіаконтенту на справедливую компенсацію, а також відповідні обов'язки постачальників послуг інформаційного суспільства щодо ведення переговорів, розкриття інформації та забезпечення видимості контенту, дотримання яких контролюється Управлінням AGCOM.

Висновки Суду. Суд ЄС постановив, що статтю 15 Директиви (ЄС) 2019/790, а також статті 16 і 52 Хартії, слід тлумачити як такі, що не перешкоджають національному законодавству:

1) надавати видавцям медіаконтенту право на справедливую компенсацію за надання дозволу на використання їхнього контенту постачальниками послуг інформаційного суспільства;

2) покладати на таких постачальників обов'язок вести переговори з видавцями, надавати їм і державному органу інформацію, необхідну для розрахунку компенсації, а також не обмежувати видимість відповідного контенту в результатах пошуку під час переговорного процесу;

3) уповноважувати державний орган визначати критерії розрахунку та, у разі недосягнення сторонами згоди, самостійно встановлювати розмір компенсації, здійснювати контроль за розкриттям інформації та накладати адміністративні штрафи за невиконання цього обов'язку.

Водночас Суд ЄС зазначив, що такі положення національного законодавства не суперечать праву ЄС за умови, що вони не позбавляють видавців медіаконтенту можливості відмовити в наданні такого дозволу або надати його безоплатно; не покладають на постачальників послуг інформаційного суспільства жодних платіжних зобов'язань, не пов'язаних із використанням медіаконтенту; а також що встановлені для таких постачальників обов'язки й адміністративні штрафи за їх невиконання відповідають принципу пропорційності.

Конкуренція

Рішення Суду від 21 травня 2026 року (Об'єднані справи C-52/25 та C-53/25, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Апеляційного суду м. Монс (Бельгія))⁸.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 25(9) Регламенту Комісії (ЄС) 702/2014 від 25 червня 2014 року про оголошення певних категорій державної допомоги в сільськогосподарському та лісовому секторах і в сільській місцевості сумісними із внутрішнім ринком відповідно до статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу. Зокрема, Суд ЄС мав визначити, чи допускає зазначене положення зменшення розміру державної допомоги, призначеної для компенсації шкоди від несприятливого кліматичного явища (стихійного лиха), якщо фермер не уклав договір страхування, оскільки в конкретному регіоні фізично або економічно неможливо отримати страхове покриття відповідних ризиків.

Спір виник у межах об'єднаних позовів, поданих фермерами проти Валлонського регіону Бельгії. Позивачі обґрунтовували свої вимоги тим, що рішення губернатора про зменшення на 50 % розміру фінансової допомоги (компенсації за шкоду, завдану екстремальною посухою) є неправомірним. Підставою для такого зменшення стало те, що малі та середні сільськогосподарські підприємства не мали страхового поліса, який охоплював би найпоширеніші кліматичні ризики та забезпечував страхове покриття щонайменше 50 % їхнього середньорічного обсягу виробництва. Позивачі стверджували, що вони об'єктивно не могли укласти такий договір страхування, оскільки у відповідний період на страховому ринку Валлонії були відсутні страхові продукти, які б відповідали критеріям, визначеним у Регламенті Регламенту Комісії (ЄС) 702/2014 та передбачали страхове покриття сільськогосподарських угідь від ризику посухи.

Апеляційний суд м. Монс (Бельгія) призупинив провадження у справі та звернувся до Суду ЄС із такими питаннями для ухвалення попереднього рішення:

- чи застосовується передбачене статтею 25(9) Регламенту Комісії (ЄС) 702/2014 зменшення державної допомоги на 50 %, якщо шкоду завдано явищем (зокрема, посухою), яке не належить до статистично поширених кліматичних ризиків і не покривається наявним на ринку страхуванням;

- чи підлягає державна допомога такому зменшенню, якщо в державі-члені взагалі відсутнє страхове покриття такого ризику, хоча мале або середнє сільськогосподарське підприємство мало можливість застрахувати відповідний вид свого виробництва (наприклад, пасовища та луки) від інших статистично поширених ризиків, зокрема граду.

---

⁸ Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 21 May 2026 (Joined Cases C-52/25 and C-53/25, two requests for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Court of Appeal, Mons, Belgium). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62025CJ0052>

Висновки Суду. Суд ЄС постановив, що положення Регламенту Комісії (ЄС) 702/2014 передбачають зменшення на 50 % державної допомоги, призначеної для компенсації шкоди, завданої несприятливим кліматичним явищем (стихійним лихом), малому або середньому підприємству, що здійснює первинне сільськогосподарське виробництво, у разі відсутності страхування від статистично поширених ризиків у відповідній державі-члені або регіоні. Водночас Суд ЄС зазначив, що статтю 25(9) Регламенту Комісії (ЄС) 702/2014 необхідно тлумачити з урахуванням принципу пропорційності та об'єктивної можливості виконання встановлених нею вимог. Отже, зменшення державної допомоги на 50 % не застосовується, якщо мале або середнє сільськогосподарське підприємство об'єктивно не мало можливості укласти договір страхування для певного виду діяльності, який воно здійснює, через відсутність на страховому ринку відповідної держави-члена страхових продуктів, що забезпечували б покриття відповідного ризику.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.